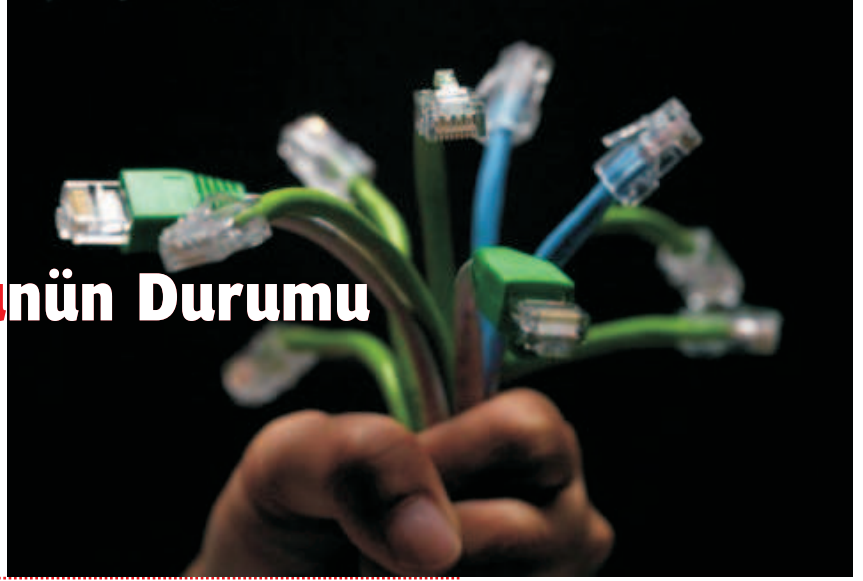

Bilişim Sektörünün Durumu

EMO İzmir Şubesi Bilgisayar MDK

2008 yılı bilişim açısından yasakların konuşulduğu bir yıl oldu. 2007 yılında kabul edilen 5651 nolu yasa kullanılarak 1112 sitenin kapatıldığı [1] geçtiğimiz yıl, internet ve sansür kavramlarının tartışıldığı ve çözümlerin üretilmeye çalışıldığı ancak herhangi bir çözümün üretilmediği bir yıl oldu. Yasanın uygulanmasında yaşanan sıkıntılar ve sorunlar aslında bu yasanın sorunları çözmekten çok yasaklama yasası olduğunu gözler önüne serdi. Bir çok STK bu yasanın düzeltilmesi, hatta kaldırılması için ortak çaba gösteriyor buna karşın yasa yasa-klayıcı bir zihniyetle kullanılmaya devam ediyor [2].

Geçtiğimiz yılın bir başka önemli olayı, IBM Türk'te yaşanan gelişmelerdi. IBM Türk'te çalışan ve sendikal haklarını isteyen mühendisler ve teknik elemanlar bu haklarını alabilmek için mücadeleye başladılar. Bu mücadelelerini sürdüren ve davaları süren çalışanlar sayesinde bilişim sektöründeki fazla mesai, taşeronlaştırma, özlük haklarının yitimi, vb. sorunların farkına varılması sağlandı. Son olarak bu mücadelenin öncülerinin IBM Türk'ten çıkarılması da kendi

deyimleriyle ne kadar doğru bir iş yaptıklarını gösterdi [4,5,6].

Küresel ekonomik krizin dünya çapındaki yansımaları bir çok firmada insanların işten çıkarılması şeklinde oldu. Bu işten çıkarmalardan Türkiye bilişim sektörü ve büyük firmaların bilgi işlem departmanları da zarar gördü [7,8]. Ayrıca medyanın yurtiçindeki işten çıkarmalarla ilgilenmediği, yurtdışındaki işten çıkarmaları daha önemli bulduğu, büyük şirketlerle organik bağlarını ispatlamak açısından önemli bir göstergedydi.

Bu girizgahtan sonra EMO İstanbul Şubesi tarafından yazılan bir yazıdan [3] yararlanarak bilgisayar mühendisliğiyle ilgili sorunları listelemek yerinde olacaktır.

Çalışma alanı içerisinde;

1. Ücretli çalışan bilgisayar mühendislerinin çalışma koşullarının gün geçtikçe zorlaşması, sigortasız çalışma, fazla mesai, taşeronlaştırma, iş akdi sözleşmelerinin işverenler lehine düzenlenmesi ve işsizlik tehdidi gibi problemler,

2. Sektörün sertifika pazarı haline getirilmesi, diplomaların ve ünvanların etkisizleştirilmesi,

3. "Bilgisayarcı" gibi bir kavramla iş tanımının belirsizleştirmeye, bu belirsizliğin çalışma alanlarını tehdit etmeye başlaması,

4. Görev tanımlarının, göreceli bir çeşitliliğe bürünmesi, çeşitli isimler, ünvanlarla kafa karışıklığının artırılması,

5. "Yetkin" mühendislik ve mesleki yeterlilik tehdidi ile karşı karşıya bırakılması,

6. Proje bazlı çalışma olgusunun iyice yerleştirilmeye çalışılmakla beraber, sosyal güvencelerden yoksun esnek çalışan, gereksinim halinde sadece iş gücüne dönüşen bilgisayar mühendisliği oluşturulmaya çalışılması,

7. Her yıl 3 bine yakın bilgisayar mühendisinin üniversitelerden mezun olduğu fakat bu sayıyı karşılayacak istihdam olanaklarının yaratılmadığı, her sene yüzlerce işsiz bilgisayar mühendisinin meslek hayatına adım atması, bu durumun ortaya çıkmasındaki en önemli faktörün ise bilgisayar mühendislerin yetki ve sorumluluklarına giren görevlerin her türden mesleki disipline açılmış olması,

8. Mesleğe ve meslektaşına yönelik sorunların çözümünün örgüt-

lenme ve örgütlü hareketle çözüleceği önündeki bireysel ve kurumsal engellerin varlığı

Üniversiteler ve mesleki eğitim içerisinde;

1. Bugün 55 üniversitenin bilgisayar mühendisi mezun vermekte olduğu ve bu sayının her yıl 3 binin üzerine çıktığı göz önüne alındığında, ciddi bir plansızlığın var olması,

2. Özellikle vakıf üniversitelerinin açtığı; bilişim sistemleri mühendisliği, enformasyon teknolojileri, yönetim bilişim sistemleri gibi bölümlerin sektörde zaten var olan kafa karışıklığını daha da arttırması,

3. Teknik olanak ve yeterli öğretim kadrosu yaratılmadan, YÖK'ün üniversitelerde bilgisayar mühendisliği bölümleri açması veya var olan kontenjan sayılarını arttırması sonucu; öğretim görevlilerinin üniversitelere dağılımının dengesiz olmasına da dayanarak, üniversiteler arasında ciddi farkların meydana gelmesi, eğitim eşitsizliğinin artması, eğitim verimliliğinin pek çok üniversitede düşük olması

Meslek tarifi çalışma alanları ve kapsamında;

1. Meslek tarifinin yapılmadığı ve çalışma alanlarının henüz belirlenmediği, bu duruma paralel

olarak pek çok farklı disiplinden olanların bu alanda eğitimini almadıkları pozisyonlarda çalışmaları,

2. Bu durumun pek çok bilgisayar mühendisinin kendi alanı ile ilgili iş bulamamasına sebep olması,

3. Mesleki örgütlülüklerin bu alandaki en yetkili kurum olma özelliklerini etkisizleştirme çabaları,

4. Hukuksal eksiklikler.

Ekonomik kayıplar ve toplum yararına mühendislik açısından;

1. Bilişim politikaları oluşturulurken; öncelikli üzerinde durulması gerekenin kamu ve toplum yararı, emeği ve mesleği, emek ve mesleğin sahibini gözetmek olması gerekirken sermaye sözcülüğü yapan STK ve siyasal iktidarlar tarafından sermayeyi ve piyasayı korumaya yönelik politikaların üretilmesi,

2. Sektörde projelerin çoğunlukla bilgisayar mühendisliği disiplininden gelmeyen insanlarca gerçekleştirilmesi ya da yönetilmesi; dolayısıyla yazılım projelerinde ciddi bir kalitesizliği beraberinde getirilmesi,

3. Bilgisayar mühendislerinin kamuda geliştirilen projelerde söz sahibi olamaması,

4. Özgür yazılımın desteklenmesi yerine tekelci zihniyetlerin kamu alanlarındaki projelerde söz sahibi olması

5. Yazılım projelerinin geliştirilmesi için ayrılan kaynakların, ödeneklerin bilgisayar mühendislerince denetlenmemekte olduğu, kamu alanının, özel sektör taşeron firmalarını denetiminde olduğu, bu ödeneklerin büyüklüğü göze alındığında, sadece küçük bir kısmıyla bile daha fazla bilgisayar mühendisinin istihdam edilebileceği, projelerin verimliliğinin arttırılabileceği,

6. Araştırma geliştirme için ayrılan ödeneklerin, bilgisayar mühendislerince yeterince denetlenmediği, bu ödeneklerin, özel firmaların kasalarında bu iş ile ilgili olmayan alanlarda kullanılması

Bu sorunların ve bilişim sektöründeki diğer sorunların çözülmesi ancak bu sektörde çalışan tüm emekçilerin (mühendisler, teknik elemanlar, diğer çalışanlar) örgütlü bir şekilde hakları için mücadele etmesi ve kendi kaderlerini ve sektörlerini belirleme haklarını kullanmalarından geçer.

Kaynaklar :

- [1] Türkiye'de 1112 site yasaklandı!
<http://www.radikal.com.tr/>
- [2] Türkiye İnterneti Yasaklama Ayıbından Kurtulmalıdır!
<http://bt-stk.org.tr/yasakli.html>
- [3] Stratejik ama örgütsüz Bilgisayar Mühendisliği, <http://www.emo.org.tr>
- [4] Akbank'ta moral bozan işten çıkarma, <http://www.gazeteport.com.tr>
- [5] Telekom devleri işten çıkarmalar yapıyor, <http://turk.internet.com/haber>
- [6] 2008 Krizi ve işten çıkarmalar <http://www.fazlamesai.net>
- [7] IBM'de örgütlenme süreci (2008) <http://turk.internet.com/>
- [8] Bilişim Sendikası <http://www.bilisimsendikasi.org>
- [9] İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun, <http://bt-stk.org.tr/k5651.html>

